

PERGALĖ

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DÉPUTATU TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1952 m.

gegužės mėn.

16

PENKTADIENIS

Nr.42(714)

Kaina 15 kap.

Numeryje:

1. Egzaminų išvakarėse— 1 pusl.
2. Lietuvos KP(b) Centro Komitete — 1 pusl.
3. Dienotvarkė—daugiašakio učio išvystymo klausimas—2 pusl.
4. J. GRUMBINAS ir P. ZAVACKAS. Mūsų reikala-
- vimai MTS vadovybei — 3 pusl.
5. V. SAFONOVAS. Egzaminus sutinkame gerai pasiruošę — 3 pusl.
6. A. I. OPARINAS. Gyvybės atsiradimas žemėje — 4 pusl.

Egzaminų išvakarėse

Mokslo metai baigiasi. Už kelių dienų mokyklose prasidės pavasario keliajimai, baigiamieji ir brandos atestato egzaminai. Egzaminai yra mokomojo - auklėjamojo darbo organinė dalis. Jie turi didele valstybinę - politinę reikšmę. Egzaminų metu patikrinami mokymo - auklėjimo rezultatai, mokinijų žinios, mokėjimas susieti teoriją su praktika, idėjinis - politinis mokinijų subrendimas, jų sąmoningumo laipsnis. Iš kitos pusės, egzaminai yra mokymo darbo, to darbo idėjinio - politinio ir mokslinio - metodinio lygio patikrinimas.

1951 - 1952 mokslo metai — tai nauju, didžiulių pastekimų liaudies švietimo srityje metai. Bolševikų partijos ir tarybinės vyriausybės nuolatinio rūpinimasis dėka rajone sukurta platus mokyklių tinklas. Šiai mokslo metais rajone veikia 2 vidurinės, 8 septynmetės, 27 pradinės, 1 suaugusių vidurinė, 1 darbininkų jaunimo mokykla ir 3 valstiečių jaunimo mokyklos. Kellamuosius ir baliamuosius egzaminus laikys daugiau kaip 2000 moksleivių. Be to, šiai mokslo metais rajono vidurinės mokyklos išleidžia didžiausią abiturientų laidą.

Vykstant istorinius VKP(b) CK nutarimus ideologiniams klausimais, LKP(b) CK V plenumo nutarimui ir Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijos, svarsčiuosios kultūros-švietimo darbą respublikoje, nutarimus, rajono mokyklos pasiekė žymių laimėjimų, iygvendinant visuotinį septynerių metų apmokymą ir gerinant mokomajų-auklėjamųjų darbą mokyklose. Pagarėjo darbas su pioneriais; išaugo mokyklinės komjaunimo ir pionierių organizacijos, sustiprėjo jų vaidmuo, kovojant už sąmoningą drausmę mokykloje, už gilių žinių išsavinimą. Mokytojai vis giliau išsavina genialiuosius draugo Stalino veikalus kalbos mokslo klausimais ir jų pa-

grindu pertvarko gimtosios, rusų bei užsienio kalbų ir kitų disciplinų dėstymp. Pausėjo aukštai kvalifikuotų mokytojų gretos, daugiau kaip 20 rajono mokytojų iš savo dėstomojo dalyko neturi nepažangiai besimokančių mokinį.

Egzaminai suveda mokytojų ir moksleivių visų mokymų metų laikotarpio darbo rezultatus, gilijos išleidžiamosios klasės—rezultatas viso mokymo laikotarpio.

Iš šių rezultatų bus galima spresti, kur ir kuo mūsų mokyklos žengia pirmyn, kur jos dar atsilieka. Ypatingą dėmesį reikia kreipti į abiturientų išleidžiamuosius egzaminus, nes abiturientas išleidžiamas tolesniams mokslui, savarankiškam darbui socialistinėje statyboje. Brandos atestatai turi paliudyti gilių dėstomų žinių išsavinimą ir, kas ypač svarbu, turi parodoti moksleivio reikiama politinė-idėjinė lygi.

Egzaminai — valstybinės svarbos reikalas. Todėl mokytojai ir visi švietimo darbuotojai turi žiūrėti į juos labai rimtai ir sažiningai. Tačiau reiklumas egzaminų metu turi būti derinamas su ratioms aplinkos sudarymu, išvengiant nervuotumo ar baimės žymių.

Didelį dėmesį į egzaminus turi kreipti partinės, tarybinės ir komjaunimo organizacijos. Egzaminų metu išklysius trūkumus reikia šalinti skubiai ir ryžtingai. Egzaminų komisijos turi būti autoritetingos, gerai pasiruošusios kiekvienam egzaminui ir užtikrinti egzaminų atlikimą aukštai idėjiniu - politiniu lygiu.

Egzaminai mokyklose paraiškalaus daug įtempto darbo iš mokytojų. Tačiau nėra abejonės, kad mūsų rajono švietimo darbuotojai, mokyklių vadovai ir mokytojai garbingai atlikis egzaminų paragą, pateisins partijos, vyriausybės ir visos liaudies rodomą jiems pasitikėjimą.

Lietuvos KP(b) CK apsvartė klausimą dėl VKP(b) CK nurodymų kuno kultūros ir sporto klausimais vykdymo eigos.

Partiniams organams su stiprinus pagalbą, pastaraisiais metais respublikoje pagyvinintas fizkultūrinis ir sportinis darbas, padidėjė sporto kolektivų ir sportininkų skaičius, pakilo sportinio fizkultūrininkų meistriškumo lygis. Organizuota nauja kaimo sporto draugija — „Kolūkietis“, turinti daugiau kaip 45 tūkstančių narių. Respublikos sportininkai iškovojo TSRS krepšinio, bokso, stalio teniso čempiono vardą ir Tarybų Sąjungos rinktinėse dalyvavo eilėje tarptautinių varžybių.

Tuo pačiu metu vystant masinį fizkultūrinį ir sportinį darbą respublikoje tebėra esminiu trūkumų. Daug darbininkų, kolūkiečių ir moksleivių jaunimo dar neįtrauktai į fizkultūrinį darbą.

Atskiri įmonių, kolūkių ir įstaigų sporto kolektivai turi mažai narių. Eilėje mokyklų, technikumų ir aukščio mokslo įstaigų sportinis-fizkultūrinis darbas atsiliauka nuo iškelė uždavinii studentų ir mokyklų moksleivių fizinio auklėjimo srityje.

Lietuvos KP(b) CK priimtame nutarime įpareigojo Kuno kultūros ir sporto komitetą prie Lietuvos TSR Ministerijos Tarybos, Lietuvos KP(b) sričių, miestų, rajonų komitetus, sričių, miestų ir rajonų Darbo žmonių deputatų tarybų vykdomuosius komitetus, Lietuvos LKJS CK, profsajungų Lietuvos respublikinė taryba, respublikos ministerijos ir žinybos imtis priemonių masiniams fizkultūriniam darbui toliau pagerinti ir sportininkų meistriškumui toliau pakelti.

Lietuvos KP(b) CK pabrėžė, kad svarbiausias uždavinys fizkultūrinio darbo srityje yra įvykdyti VKP(b) CK nutarimuose duotus nurody-

mus dėl masinio fizkultūrinio darbo išvystymo ir sportinio meistriškumo lygio pakėlimo. Lietuvos KP(b) CK patvirtino 1952 metų planą kuno kultūrai ir sportui išvystyti respublikoje, kuriame numatyta padidinti fizkultūrininkų skaičių, parengti PDG ir BPDG ženklininkus, atskyriinkus, visuomeninius kuno kultūros ir sporto kadrus. Lietuvos KP(b) sričių komitetai, sričių Darbo žmonių deputatų tarybų vykdomieji komitetai, Kuno kultūros ir sporto komitetas prie Lietuvos TSR Ministerijos Tarybos privalo paruošti ir patvirtinti 1952 metų planus kuno kultūrai ir sportui išvystyti pagal mėnesius, rajonus teritoriniu ir žinybiniu požiūriais, o taip pat sportinių-masinių priemonių kalendorių.

Lietuvos KP(b) sričių, rajonų komitetai ir Darbo žmonių deputatų tarybų vykdomieji komitetai turi paruošti konkretias priemones, skirtas pagerinti vadovavimą „Kolūkietio“ draugijai ir šios draugijos darbą, siekiant sudaryti sporto kolektivus vienuose kolūkuose ir plačiai ištraukiant kolūkius į juridinius draugijos narius.

Lietuvos KP(b) CK atkreipė vėlinių organizacijų dėmesį į esamus sportinių įrenginių suvaržymą ir naujų įrenginių statybą kaimo vietovėse. Būtina imtis priemonių, kad kiekvienam rajono centre būtų įrengta futbolo aikštė, tinklinio ir krepšinio aikštės, bēgimo takas; siekti, kad kolūkuose būtų įrengtos futbolo aikštės, krepšinio ir tinklinio aikštės, PDG kliūčių ruožai.

Respublikos ministerijos ir žinybos privalo drauge su Kuno kultūros ir sporto komitetu paruošti bei patvirtinti ministerijų kolegijose konkretias priemones, užtikrinančias sportinio-fizkultūrinio darbo pagerinimą visose žinybinėse organizacijose ir įmonėse.

Profsajungų Lietuvos respublikinė taryba turi pagerinti vadovavimą fizkultūriniam sportiniams darbui, užtikrinti profsajungų narių plėčiųjų masių įtraukimą į kuno kultūros ir sporto užsiėmimus.

Respublikos Švietimo ministerija ir Lietuvos geležinkelio mokslo įstaigų skyrius privalo užtikrinti sporto kolektivų įsteigimą septynmetėse ir vidurinėse mokyklose, įtraukti moksleivius į sistemingą fizkultūrinį ir sportinį darbą, užtikrinti, kad kiekvienoje mokykloje būtų įrengta sporto aikštė, gimnastikos salė arba specialiai įrengtas sporto kambarys. Drauge su Kuno kultūros ir sporto komitetu nustatyti septynmetės ir vidurinės mokyklos tipinių tabelinių sporto inventorių bei įrengimus ir užtikrinti, kad juos įsigytų vienos mokyklos.

Aukščio mokslo įstaigų ir technikumų direktoriams iškeltas uždavinys užtikrinti tolesnį sportinio darbo išvystymą ir studijuojančio jaunimo sportinio meistriškumo pakėlimą. Reikia pasiekti, kad studentai-fizkultūrininkai užimtų pirmaujančią vietą respublikos fizkultūriname ir sportiniame judėjime.

Pašalinant komjaunimo ir profsajunginių organizacijų veiklos vystant sportinių-fizkultūrinį darbą jaunimo tarpe trūkumus, užtikrinant aktyvų komjaunimo organizacijų dalyvavimą vystant masinį fizkultūrinį ir sportinį darbą įmonėse, kolūkuose, mokslo įstaigose, užtikrinant, kad visi fiziškai sveiki komjaunuoliai dalyvautų kuno kultūros ir sporto užsiėmimuose, — turi būti sustiprintas žemutinių sporto kolektivų darbas.

Lietuvos KP(b) CK pabrėžė milžinišką masinio fizkultūrinio ir sportinio darbo išvystymo reikšmę komunistiškai auklėjant darbo žmones ir ištraukiant juos į aktyvią komunizmo statybą. (ELTA).

LIETUVOS KP(b) CENTRO KOMITETE**Dėl Kuno kultūros ir sporto komitetų prie Lietuvos TSR Ministerijos Tarybos darbo****Didžiojoje statyboje**

Didingą apdarą gauna Volgos-Dono vandens kelio įrenginiai. Hidrostoties, magistralinio kanalo priesakinio įrenginio ir kitų objektų fasadai jau papuošti plytelėmis iš baltojo cemento.

Visuose tuožuose vyksta paskutinieji darbai. Kranai pradėjo ardyti vandens nuleidimo užtvankos estakadą. Jos vietoje suklota armatūra ir pirmieji blokai plento, kuris eis per žemutinę užtvankos dalį.

Baigtą įrengti segmentinius uždorius—gigantiškas metalines konstrukcijas, su kurių pagalba bus reguliuojamas vandens nuleidimas į Doną. Vis plėčiau išsilieja Cimlianskos jūra. Jos plotas siekia beveik tūkstantį kvadratinį kilometrų. Jūros vanduo jau plaučia priesakinio uosto užtvankas ir greit pasieks Cimlianskos uosto prieplauką, kur grindžiami paskutinieji šliautų barai. (TASS—ELTA).

TRAKAI, gegužės 14 d. (ELTA) Rajono kolūkiai įvykdė grūdinių-varpinų kultūrų, tame tarpe vasarinį kviečių sėjos planą 109,1 proc.

Puikų laimėjimą pasiekė priesakinė „Aušros“ žemės uolio artelei. Čia viršum plano pasėta apie 40 ha grūdinių kultūrų, iš jų 22 ha kviečių.

Respublikos laukuose

būdu pasėta 80 ha kviečių ir miežių.

Mechanizatorių tarpe sėjos metu aukštą išdirbį pasiekia Rudiškių MTS traktorininkai dr. Cupaila ir broliai Važnevicių. Jie pamainos normas įvykdo 120—130 proc. Drg. Matonio vadovaujama traktorinė brigada pradėjo arti pūdymus „Jaunosios gvardijos“ kolūkyje,

PARTIJOS GYVENIMAS

Dienotvarkėje—daugiašakio ūkio išvystymo klausimas

(Iš Turmanto apylinkės „Pamiat Lenino“ kolūkio partorganizacijos atviro susirinkimo)

Rytinėje rajono dalyje, broliškosios Latvijos respublikos pasienyje, per keletą kilometrų išsidriekė sustambinto Turmanto apylinkės „Pamiat Lenino“ kolūkio laukai. Pradžioje apylinkėje buvo dvi smulkios žemės ūkio artelės. Jos silpnai vystėsi, neatlikdavo laiku žemės ūkio darbų. 1950 metais kolūkiai susijungė į vieną žemės ūkio artelę. Artelės sustaminimas, Tarybų vyriausybės parama sudarė didelius galimimus visuomeniniam ūkiui išvystyti. Kasmet plečiamas pasėlių plotai, didėja gyvulių skaičius kolūkio fermose, vykdomi dideli statybos darbai. Kolūkyje yra partinė ir komjaunimo organizacijos. Komu-

nistai ir komjaunuoliai eina kolūkiečių mašių priešakyje.

Kolūkio laimėjimai dideli. Bet dar iki šiol kolūkyje nebuvu išnaudojami visi galumai spartesniams artelės augimui, mažai dėmesio buvo kreipiamas į daugiašakio ūkio išvystymą.

Nesenai kolūkyje įvyko atviras partinis susirinkimas, kurio dienotvarkėje buvo daugiašakio ūkio išvystymo klausimas. Partinis susirinkimas, pažymėjęs artelės laimėjimus, nurodė tolesnį kolūkinės gamybos daugelio šakų išvystymo kelią.

Žemiau mes spausdiname keletą pasiskymų partiniame susirinkime.

Vystytī daugiašakį ūkį

(Iš „Pamiat Lenino“ kolūkio pirmininko drg. Grigorjevo pranešimo)

Kolūkio statyba atvėrė neribotus galimumus vystant žemės ūkį. Nuolatinio partijos ir vyriausybės rūpinimosi dėka diena iš dienos auga ir stiprėja mūsų kolūkiai, kyla kolūkiečių materialinė gerovė.

Mūsų kolūkis jau pasiekė nemažų laimėjimų. Kiekvainais metais plečiasi pasėlių plotai, kyla laukų derlingumas, kolūkio fermose auga gyvulių skaičius. Mes pradėjome kultivuoti ir kitas ūkio ūkakas — daržininkystę, sodininkystę. Tačiau reikia pasakyti, kad mes toli gražu neišnaudojamie visų galimybų vystant visuomeninį ūkį.

Imkime kad ir laukininkystę. Gerai jidibus dirva, ją patrešus, griežtai laikanties agrotechnikos taisyklės mūsų žemės gali duoti aukštą derlių. Pavyzdžiu, vien durpių panaudojimas gali padidinti derlingumą 2–3 cnt iš kiekvieno hektaro. O durpių yra pas mus daug, tačiau iki šiol durpes trąšoms mes mažai panaudojame. Kolūkio valdyba numatė šlaiss metais platiu mastu vykdyti durpių panaudojimą trėšimui. Durpių ir vietinių trąšų panaudojimas laukų trėšimui, visų agrotechnikos reikalavimų įvykdymas įgalins jau šlaiss metais pakelti derlingumą 1,5 karto, palyginus su praėjusiais metais.

Nusausinant pelkes ir išraunant krūmus, pasėlių plotai bus padidinti 40 ha.

Dideles pajamas gali duoti kolūkui techninės kultūros. Pavyzdžiu, praėjusiais metais vien už linus mes gaume daugiau kaip 30 tuksstančių rublių. Šlaiss metais li-rai. Visa tai davė neblogų

nū pasėliai bus padidinti keletu ha ir toliau jie bus kasmet plečiami. Tai duos kolūkui tūkstančius rublių pajamų.

Praėjusieji metai parodė, kad iš daržininkystės ir sodininkystės kolūkis gali turėti didelės pajamas.

1951 metais iš daržininkystės gauta 38 tūkstančiai rublių pajamų, o šlaiss metais užplanuota gauti 67 tūkstančius rublių. Daržovių pasėlių plotas praplėstas. Bus pastatyti 3 ha kopūstų, 1 ha pavidorų, 1 ha agurkų ir kt. Iš viso daržovėmis bus apsėta 6 ha. Kolūkyje įrengti 98 rému inspektorai. Užplanuota pastatyti šiltadarži ankstyvųjų daržovių auginimui. Artimiausiu laiku Turmanto geležinkelio stotyje bus pastatyta kolūkio palapinė daržovėms pardavinėti.

Iš sodininkystės praėjusais metais gauta 42 tūkstančiai rublių pajamų. Ši pavasarį mes užveisėme 3 ha naujų sodų, kuris rudenį bus praplėstas dar 3 ha. Artimiausais metais numatėme sodo plotą išplėsti iki 20 ha. Tai duos kolūkui kasmet tūkstančius rublių pajamų.

Viena iš pajamingesiaus šakų kolūkyje yra gyvulininkystė. Praėjusiais metais dėl blogos priežiūros ir blogo šerimo gyvulių produktyvumas buvo žemas, pajamos iš gyvulininkystės buvo menekos.

Padėties išlaisymui buvo imtasi reikiamų priemonių. Gyvulininkystės darbuotojais buvo parinkti geriausieji kolūkiečiai. Gyvulininkystės fermos buvo mechanizuotos, gyvuliams išskirti geri pašančiai rublių pajamų.

rezultatu. Gyvulių produktyvumas 1952 metais padidėjo beveik dvigubai. 11 karvių pastatyti aukštam išmelžimui gauti. Iš jų kasdien primelžiamama po 15–20 litrų pieno.

Visuomeninės gyvulininkystės išvystymo planą kolūkis įvykdė iki gegužės mėn. Pavyzdžiu, avių planas įvykdytas 180 proc., kiaulų, – 110 proc., stambių raguočių planas įvykdytas 102 proc.; metų pabaigoje numatoma padidinti stambių raguočių skaičių dar 15 galvijų. Mes numatome artimiausiai metais avių skaičių padidinti iki 400–500. Paukščių fermos auginsime iki 500 kalkuliukų.

Vis auganti kolūkio visuomeninė gyvulininkystė reikalauja žymiai praplēsti pašaru bazę. Šlaiss metais bus pasėta 11 ha pašarinų runkelių, 11 ha silosinių kultūrų, bus užsėta 35 ha daugiametėmis ir 6,5 ha vienametėmis pašarinėmis žolėmis.

Šlaiss metais bus pastatytas siloso bokštai, ferme įrengti šutintuvai, bus įrengtas vėjinis variklis, kurio pagalba galima bus mechanizuoti visus daug darbo reikalaujančius procesus ferme įrengti.

Kolūkyje vykdomi dideli statybos darbai. Iki rugpjūčio mėn. bus pastatyta 150 vietų kiaulidė, 100 vietų karvidė, daržovių sandėlis ir kiti visuomeniniai pastatai.

Visokeriopai išvystydami daugiašakį ūkį, mes stiprinimėme savo kolūkį, kelsime kolūkiečių materialinę gerovę, stiprinimėme mūsų didžiosios Tėvynės galiai.

Išnaudoti vietinę žaliavą statybinį medžiagų gamybą

(Iš statybinės brigados brigadininko drg. Jefremovo pasisakymo)

Praėjusiais metais kolūkio statybininkų brigada atliko žymius statybos darbus. Buvo pastatyta karvidė su standartiniu įrengimu ir automatinėmis girdyklomis 50 karvių, atremontuota arklidė 25 arkliams.

Žiemos metu statybininkai atliko didelį darbą ruošiantis statybos sezonui, o dabar bai-

gia statyti tipinę kiaulidę 150 kiaulų. Artimiausiu laiku prasidės karvidės 100 karvių statyba. Šlaiss metais bus pastatyti ir kiti visuomeniniai pastatai.

Tačiau vis augantis visuomeninis ūkis reikalauja žymiai išplėsti statybinius darbus. O dideliems statybos darbams reikia daug statybų,

nės medžiagos. Mūsų kolūkio laukose yra daug molio, akmenų ir kitų statybinų medžiagų, kurios iki šiol visai mažai išnaudojamos statyboje.

Mūsų kolūkyje yra visi galumai pastatyti plytinę, kuri aprūpinti plytomis ne tik mūsų kolūkį, bet ir kitas artelės, atpigins statybų.

Griežtai laikytis Žemės ūkio artelės įstatų

(Iš partinės organizacijos sekretoriaus drg. Lozočenkovienės pasisakymo)

Tolesnis kolūkio vystymasis ir stiprėjimas daug priklausys nuo to, kaip bus laikomi Žemės ūkio artelės įstatų. Griežtas Žemės ūkio artelės įstatų vykdymas padės sėkmingai išvystyti visas kolūkinės gamybos šakas, padės organizaciniams ūkininkams kolūkio sustiprinimui. Todėl visi komunistai ir komjaunuoliai, nepartinės aktyvės turi kovoti už tikslų Žemės ūkio artelės įstatų vykdymą, išvystyti aiškinamąjį darbą kolūkiečių tarpe ir išugdyti juose meilę visuomeniniam darbui, rūpestingą pažiūrą į visuomeninį turta.

Reikia vesti platų aiškinamąjį darbą kolūkiečių tarpe ir už tai, kad jie aktyviai kovotų už visų kolūkinės gamybos ūkio šakų išvystymą, padėtų išaiškinti dar neinaudotus visuomeninio kolūkio turto augimo galimybes.

Partinė organizacija, kolūkio valdyba turi kovoti už darbo drausmės sustiprinimą, pasiekti, kad darbuose aktyviai dalyvaučia visi kolūkiečiai, ypač moterys, kurių žmonės išlaidos iki šiol mažai tedaivyvauja kolūkinėje gamyboje.

Partinės organizacijos uždaviniai — remiantis plačiu politiniu-masiniu darbu mobilizuoti kolūkiečius į kovą už tolesnį visuomeninio kolūkio ūkio išvystymą ir sustiprinimą.

Panaudoti visas galimybes

(Iš kolūkiečio drg. Čičelio pasisakymo)

Kiekvienais metais mūsų kolūkis vis stiprėja, vystosi jo ūkis, gerėja kolūkiečių gyvenimas. Tačiau mes dar neišnaudojame visų galimybių, kuriuos padėtų sparčiau gausinti kolūkio visuomeninį turta, kelti kolūkiečių gerovę.

Štai, pavyzdžiu, mūsų kaimyninis „Počiotnyj trud“ kolūkis užsiiminėja bitininkystę, kas duoda kolūkui nemažas pajamas, o mūsų kolūkio valdyba į šį klausimą nekreipia jokio dėmesio.

Arba kitas pavyzdys. Netoli mūsų kolūkio ribų yra Kimbartiškių tarybinio ūkio skyrius, kur užsiiminėjama žuvivaisa. Gamtinės mūsų kolūkio sąlygos nė kiek nesiskiria nuo sąlygų tarybiname ūkyje. Kodėl gi pas mūsų nebučia galima užsiiminėti žuvivaisa, kas duotų kolūkiniui dideles pinigines pajamas.

Aš kviečiu visus kolūkiečius kovoti už kolūkio stiprinimą, išnaudoti visas galimybes gausinant kolūkio visuomeninį turta.

Susirinkimas nutarė:

Atsižvelgiant į visų ūkio šakų vystymo svarbą, pasiūlyti kolūkio valdybai (valdybos pirmininkas drg. Grigorjevas) artimiausiu laiku paruošti daugiašakio ūkio išvystymo konkrečią planą įpatvirkinti ji visuotiniame kolūkiečių susirinkime.

Ypatingą dėmesį atkreipti į išvystymą tokį pelningų ūkio šakų, kaip bitininkystę, daržininkystę, žuvininkystę ir sodininkystę, kurios iki šiol buvo vystomos silpnai arba visai nebuvu vystomos.

Pasiekti šlaiss metais visų kultūrų derlingumo plano įvykdymo. Ypatingai atkreipti dėmesį į linų sėjų, kurių imtis priemonių pievų ir ganyklų pagerinimui, žolių bazės visuomeninės gyvulininkystės sudarymas padės gyvuliams skalčiaus augimui ir jo produktyvumo kiliimui.

Kolūkio statybininkų brigada turi pilnai įvykdyti numatyta statybos darbų planą.

Atviras partinės susirinkimas ragina visus kolūkiečius kovoti už griežtą Žemės ūkio artelės įstatų — pagrindinio kolūkino gyvenimo įstatymo — laikymą.

Kolūkio partinė organizacija laiko būtinu pagerinti tarpe. Daugiau skaitui paskaitų ir pranešimų įvairystės svarbą, apie priešakinį kolūkijų pasiekimą. Komunistai ir komjaunuoliai turi būti kovos už tolesnį kolūkio išvystymą ir sustiprinimą avangarde.

Visas jėgas sparšniam sėjos užbaigimui!

Pranešimas

apie pavasario sėjos eiga rajono kolūkiuose 1952 m. gegužės mėn. 15 d.

Užim. vieta.	Kolūkio pavadinimas	Viso pasė- ta proc.	Pasėta linų proc.
1.	"30 let komsomola"	112,5	72,8
2.	"Bolševikas"	90,5	29,4
3.	"Tarybų Lietuva"	82,8	42,1
4.	Kutuzovo vardo	78,	45,4
5.	"Molodaja gvardija"	77,2	33,3
6.	Čapajevovo vardo	77,1	5,5
7.	Ždanovo vardo	73,5	14,-
8.	Petro Cvirkos vardo	69,7	11,4
9.	"Počiotnyj trud"	68,8	27,-
10.	"Už taiką"	66,8	6,7
11.	Julijos Žemaitės vardo	59,3	10,8
12.	Stalino vardo	57,-	21,7
13.	M. Melnikaitės vardo	55,5	-
14.	"Tarybinis artojas"	55,4	-
15.	"Pamiat Lenina"	55,4	9,
16.	Mišurino vardo	53,3	19,-
17.	"Pervoje Maja"	52,6	-
18.	"Naujas kelias"	51,4	-
19.	"Pažanga"	51,-	32,6
20.	"Novaja žizn"	50,9	5,-
21.	Kalinino vardo	50,6	15,1
22.	"Ažuolas"	49,4	-
23.	"Krasnyj Oktiabr"	47,7	2,4
24.	"Spalis"	46,6	18,5
25.	Puškinio vardo	46,4	-
26.	"Pirmūnas"	44,6	8,
27.	Lysenkos vardo	36,3	-

RVK žemės ūkio skyrius

Buržuaziniai laikai Skudo miestelyje nebuvome nei vienos gydomosios įstaigos, čia buvo tik vienas privatus gydytojas. Dabar Skudo atidaryta ligoninė su chirurgijos, fizioterapijos ir rentgeno kabinetais. Mieste veikia poliklinika.

Nuotraukoje: medicinos seuso komjaunuolė A. Dankevičiūtė prie rentgeno aparato. Umbras nuotrauka (ELTA).

Ištėsejų žodi

Duoti puikios kokybės produkciją! — Štai Zarasų viesto gamybos įmonės darbininkų ir tarnautojų kolektivo įsipareigojimas, kurį jis prisiemė gegužiniame socialistiniame lenktyniavime. Šis įsipareigojimas garbingai vykdomas. Balandžio mėnesį iš pirmajų šio mėnesio dekadų imone išleidžia tik „Ekstra“ rūšies sviesta.

Imonė įsisavino naujas produkcijos rūšis — sūrio ir kazeino gamybą.

Spartina gamybos tempus viesto gamybos cechais. Per pirmą gegužės mėnesio dešimtadienį pagaminta viesto dvigubai daugiau, negu per praeto mėnesio tą patį laiką. K. Grigas

Egzaminus sutinkame gerai pasiruošę

Visos mūsų šalies moksleiviai rengiasi svarbiausiam mokslo metų laikotarpiui — egzaminams. Egzaminai parodys, kaip jie per visus mokslo metus įsisavino dėstomas žinias.

I tinkamą pasiruošimą egzaminams Zarasų vidurinėje mokykloje №2 kreipiama labai daug dėmesio. Šis klasių buvo plačiai apsvarstyta. Pionierių draugovėje įvyko sueiga tema: "Pasiruošimas egzaminams". Grandžių sueigose pasiruošimas egzaminams buvo smulkiai išnagrinėtas, atsiliekantiems draugams suorganizuota kolektivi pagalba. Komjaunimo organizacijos susirinkime buvo padarytas platus pranešimas apie egzaminų reikšmę, susipažinti su egzaminų instrukcija. Komjaunimo ir pionierių organizacijos pasiruošimo metu palaiko glaudų ryšį su pedagogų kolektivu. Buvo suorganizuotas grupinis mokymosi būdas. Geriausieji mokiniai draugiškai padeda atsiliekan-

tiems. Taip, VII klasei ruoštis padeda R. Sultanbekova, XI klasei — R. Tomilovas, VIII klasei — V. Semionova, E. Kazanovas ir kiti.

Moksleiviams dalykų dėstytojai skaito apžvalgines pašaltas įvairiomis temomis: istorijos, gamtos, geografijos, literatūros ir t.t. Buvo perskaityta daugiau 10 paskaitų — "Dujų dėsniai", "Elektros srovė dujose", "Tarptautinė padėtis ir kova už taiką", "Vilnijinio biudžeto įstatymas", "Naujieji chemijos elementai" ir pan. Kai kurių paskaitų, kaip gamtos mokslo ir chemijos, metu panaudojami diaposityvai. Paskaitų mokiniai klausuo su didžiausių dėmesiu, iškelia daug klausimų, kuriuos kolektivai išsiaiškina.

Labai daug ruošiantis egzaminams padeda mokykloje įrengta chemijos laboratorija, kurioje mokiniai gali atlikti bandymus, demonstruojami taip pat įvairūs fizikoje nagrinėjami prietaisai.

Moksleivai suorganizavo keletą ekskursijų. Įsisavindami temą "Silikatai", jie aplankė plytinę, organinės chemijos klausimus plačiau praktiskai išrišo padarė ekskursiją į pieninę.

Buvo organizuojami kolektivūs vertingiausių kino filmų lankymai. Paskutinį kartą moksleivai matė filmą "N. V. Gogolio gyvenimas ir literatūrinė veikla".

Paskutinėmis dienomis prieš egzaminus moksleivai, dėstytojams vadovaujant, papildomuose užsiėmimuose dar kartą peržiūri mokslo metų programą ir užpilda dar likučias spragas.

Moksleivai pasiryžę mokslo metus užbaigt tik gerai ir labai gerai, kad paskui galėtų džiugiai sutikti vasaros atostogas.

V. Safonova,
Zarasų vidurinės mokyklos №2 mokslo dalies vedėjas

Nenukrypstamai vykdyti MTS sutartis su kolūkiais

Mūsų reikalavimai Zarasų MTS vadovybei

"Počiotnyj trud" kolūkis tokiu būdu jie nevykdė ir pusės darbo, numatyto sutartyje. Dėl MTS kaltės kolūkyje sėjos darbai vyksta pavėluotai. Taip pat traktorinė brigada nepalaiko ryšio su laukininkystės brigada. Traktorinės brigados brigadininkas Vaškevičius vienai nepaiso laukininkystės brigadinių nurodymų, jie nesitaria sėjos darbų klausimais. Pavyzdžiu, II laukininkystės brigadoje pusę vienos dirvos buvo užplanuota apsėti kviečiais, o antrą pusę apsodinti bulvėmis. Tačiau traktorininkai savavališkai visą plotą užsėjo kviečiais. Panašių faktų yra ir daugiau.

Prie sėjamosios aggregato paskirti mažai pritypė žmonės. Sėamoji blogai nustatoma. Be to, nesilaikoma sėjimo planavimo taisyklė. Sėjama aplinkui, o ne išilginėmis eilėmis, nuo ko pasisukimuose grūdai įsėjami nevienodu tankumu arba paliekama tuščios vietas.

MTS vadovybė turi suprasti, kokią žalą ji atneša kolūkui taip šaltai žiūrėdama į sutarties vykdymą. Juk MTS ir kolūkėlių bendras reikalas išauginti kolūkyje aukštą derilių.

Mes norime, kad MTS vadovybė pakeistų savo pažiūrą į sutarties su kolūku vykdymą ir imtis visų priemonių iš pagrindų pagerinti traktorių darbą.

J. Grumbinas,
"Počiotnyj trud" kolūkio agronomas,
P. Zavackas,
II laukininkystės brigados brigadininkas

Rimti trūkumai laukų darbuose

"Spalio" kolūkyje dauguma kolūkėlių aktyviai dalyvauja šiaisiai metais sėjos darbuose. Daug darbo atlieka moterys. Kolūkietės Burokienė, Tijūnėlytė, Tijūnėlienė, Svidinskaitė dienos normas netik įvykdo, bet ir viršija. Tačiau nežiūrint to, kolūkis atsilieka. Ir kodėl? Viena iš svarbiausių atsilikimo priemonių — darbo drausmės lažymas. Dar ne visi kolūkėliai išeina į darbą, o dirba pasodyniniuose sklypeliuose. Į darbą beveik nešeina V. Liorentienė, A. Liorentienė, mažai dirba ir jų vyrai. Retas svečias prie sėjos darbų ir kolūkietis Raugas Algirdas bei eilė kitų. Jie dažnai nevykdo brigadininko nurodymų. Pasitaiko ir tokiai

dalykų, kad arkliai, vietoje to, kad jie būtų panaudojami sėjos darbuose, naudojami kolūkėlių pasodyniniams sklypams įdirbtai.

Nesenai II brigados kolūkėliai broliai Misiūnai

paėmė po 2 arklius savo pasodyniniams sklypams įdirbtai.

Taip dienai kolūkyje jau nedirbo 4

arkliai ir du žmonės, o sėjos darbų šioje brigadoje ypač vilkinami.

Kolūkio valdyba su esama padėtimi taikstosi ir jokių priemonių prieš darbo drausmės laužytojus nesiima, o tuo tarpu dienos bėga, ir yra pavojaus, kad sėjos terminai bus pavėluoti.

A. Radionas,
J. Šaltys

"Bolševiko" kolūkyje

Sparčiai ir organizuotai užbaigę vasarojaus sėją, "Bolševiko" žemės ūkio artelės kolūkėliai visas jėgas skiria techninių kultūrų sėjos darbų vykdymui.

Kolūkyje išsivystė masinė linų sėja. Kolūkėliai linais apsėjo 10 ha dirvos.

Lygiagrečiai su techninių kultūrų sėja sodinamos bulvės. Bulvėmis užsodinta 2 ha dirvos.

A. Simanavičius

Pasikalbėjimai gamtos mokslo temomis

Gyvybės atsiradimas žemėje

1. Grynanglis—organinių medžiagų pagrindas

Klausimas apie gyvybės esmę ir jos atsiradimą visuomet pritraukdavo žmogaus protą, ir visuomet šiuo klausimu išsvystydavo aštū kova tarp materializmo ir idealizmo, tarp mokslo ir religijos.

Religija moko, kad visos gyvos būtybės, jų tarpe ir žmogus, buvo sukurti dievo, kuris įpūtė į negyvą materiją—į kūną tą dvasinę pradžią, kuri ir yra gyvybės esmė.

Priešingai, mokslo požiūriu, gyvybė, kaip ir visas pasaulis, medžiagiška savo esmė ir jai suprasti nereikia jokios paslaptinges dvasinės pradžios pripažinimo.

Šiu laikų mokslo nustatė, kad taip tolimes laikais, tik atsiradus mūsų planetai Žemei, jokių gyvulių, jokių augalų joje nebuvo. Tik žymiai vėliau joje pasirodė paprasčiausieji organizmai, smulkiausios gyvos būtybės.

Tačiau net ir šios paprasčiausios būtybės negalėjo savaimė stiga atsirasti iš negyvos medžiagos. Jos galėjo ir turėjo atsirasti pirmiausia Žemės egzistavimo laikotarpis, ilgų, sekančiu vienais paskui kitą, tų medžiagų, iš kurių dabar sudaryti visi gyvieji organizmai, pakitimų keliu.

Dabartiniu laiku šiu medžiagų mes randame beveik išimtinai tik organizmuose. Todėl jos ir vadinais organinėmis medžiagomis. Kuo jos skirišasi nuo kitų negyvos gamtos medžiagų? Pirmiausia tuo, kad jų pagrinde guli grynanglio elementas. Anglyje, suodžiuose, grafitės elementas būna beveik grynas, laisvas. Organinėse medžiagose jis sujungtas su kita elementais—su vandeniliu ir deguoniu, azotu, siera, fosforu ir t. t. Išvairios organinės medžiagos yra įvairūs šiu elementų junginiai. Bet jų pagrindė visuomet guli grynanglis. Šio elemento likimą mes ir turime ištirti, jeigu mes norime žinoti gyvybės atsiradimo istoriją.

Spektroskopo pagalba astronomai nustatė grynanglio būvimą net atmosferoje pačių karščiausiu žvaigždžiu, kurių paviršius temperatūra siekia 25 tūkstančius laipsnių. Esant tokiai aukštai temperaturai, grynanglis negali susijungti su kita elementais. Jis čia būna atskirų smulkiausių dalelių—atomų—pavidale. Bet jau Saulės atmosferoje, kurios temperatūra siekia „tik“ 6 tūkstančius laipsnių, grynanglis pradeda susijungti su vandeniliu. Tokių pat junginių, vadinamų angliavandenilių, neseniai pasisekė atrasti ir šaltoje diidelė Jupiterio ir Saturno planetų atmosferoje.

Tokiu pat būdu formuojan-

akademikas
A. I. OPARINAS

***

tis mūsų Žemės planetai, jos atmosferoje atsirado angliavandenilių. Mūsų žemės rutulio centre yra milžiniškas metalinis branduolis 3400 kilometrų skersmens. Didžiausia jo dalį sudaro geležis ir kiti sunkūs metalai, bet ir čia taip pat dalyvauja ir anglis karbidų, anglies ir geležies junginių pavidale. Šiuo laiku šis branduolis apvilkta galingu uolienu apvalkalu. Bet tuo laiku, kai žemė formavosi, šis apvalkalas buvo mažiau galingas, ir branduolio karbidai galėjo išsiveržti į žemės paviršių, kur buvo vanduo. Kaip parodė didysis rusų chemikas Dmitrijus Ivanovičius Mendelejevas, tokios sąveikos išdavojė ir susidaro angliavandeniliai.

Angliavandeniliuose glūdi milžiniški cheminiai galimumai. Panaudodami juos, kaip pradinę medžią, mes galime laboratorijose dirbtinai pagaminti, sintezuoti beveik visas tas organines medžiagas, iš kurių sudaryti gyvuliu ir augalų kūnai. Iš angliavandenilio ir vandens chemikas gali pagaminti riebalus ir cukrus, švelniausią spalvą dažus ir gėlių kvapus. Panaudodamas ir amoniako azotą, jis gali pagaminti jiegi ne pačius baltymus, taip pat panašias medžiagas.

2. Nuo organinių medžiagų—iki žmogaus

Dabar pasisekė įrodyti, kad viršminėtas angliavandenilių ir iš jų gaunamu medžią pavirtimas įvairiai organinių junginių gali įvykti labai paprastose sąlygose: paprastai laikant angliavandenilių vandens tirpalus. Tokie pat cheminiai kitimai turėjo įvykti ir šiltame vandenye pirmutinio vandenyno, kuris skalavo tada dar negyvą Žemę. Lėtai, bet nenukryptamai jie jungdavosi į vis naujus cheminius junginius. Jų dalelės susidarydavo vis didesnės ir sudėtingesnės. Atsirasdavo vis sudėtingesnės sandaros su vis sudėtingesnėmis nuostabiomis savybėmis organinės medžiagos.

Taip paeiliui, per daugelį tūkstančių metų, susiformavo medžiaga, tos sudėtingiausios organinės medžiagos, ypatingai baltyminės, iš kurių dabar susideda organizmai.

Jeigu sumaišysime kiaušinio baltymą arba želatiną su gumirabiko tirpiniu, pro mikroskopą pamatydamas mažus lašelius, kurie turi tam tikrą, tiesą, labai paprastą, sandarą. Mokslininkai pavadino juos koacervatais. Tokie lašeliai atsirasdavo kadaise ir pirmiame vandenye iš tų medžiagų, kurios savo ruožtu atsirasdavo iš angliavande-

nilio. Jie sugebėjo gaudyti įvairias medžiagas iš apsusūpinto juos tirpalio, ir esant palankioms sąlygoms, jie augo, didėjo jų apimtis bei svoris.

Vieni lašeliai su tobulesne sudėtimi augo greičiau, o blogiau sudėti iširdavo ir dingdavo nuo žemės paviršiaus.

Vandenyno vandenye išliko tik tokie koacervatai, kurie iš kartos į kartą vis tobulėjo, prisitaikydami greitam augimui ir daugintis esamose egzistavimo sąlygose. Ir štai, pagaliau lašeliai koacervatai nustojo būti vien lašeliais. Jie įgavo sudėtingą vidinę sandarą. Tai jau buvo pirminiai organizmai, paprasčiausios gyvos būtybės.

Praejo metai, šimtmečiai, tūkstančiai metų, ir pirminių paprastų būtybių sandaras vis labiau tobulėjo. Jos prisitaikydavo prie tų išorinių sąlygų, kuriose joms teko gyventi.

Pradžioje gyvų būtybių pasaulis dar nebuvo pasidalijęs į gyvulius ir augalus. Tai įvyko vėliau. Vienos gyviosios būtybės igijo galimumą saulės spinduliu pagalba suskaldyti anglarūgštį ir iš jos anglies savo kūne gaminti organines medžiagas. Tai buvo mūsų augalų protėviai—paprasčiausieji dumbliai.

Kitos gyvos būtybės perimdavo organines medžiagas iš augalų, maitindamasis joms. Tai buvo gyvuliu protėviai.

Gyvybės atsiradimo pradžioje augalai ir gyvuliai buvo smulkiausios, vos pastebimos pro mikroskopą gyvos būtybės. Bet su laiku jos darėsi vis sudėtingesnės ir įvairesnės. Galingi dumbliai apgyvendino vandenyną ir jūrų vandenį, jų kūlynuose atsirado daugelis medūzų, moliuskų, dygiaodžių ir jūros kirmių. Paskui atsirado įvairovės žuvys.

Pradžioje vienintelė gyvybės arena buvo jūra, bet vėliau augalai ir gyvuliai pradėjo apgyvendinti sausumą. Akmens anglies laikotarpiai pelkėtuose miškuose išaugo milžiniški asūkliai, medžio pavidalo paparčiai ir pataisai. Kiek vėliau atsrandama spygliuočiai medžiai, cikados, palmės. Kartu su tuo gyvuliu pasaulis darosi vis įvairesnis: pasirodo amfibijos, o paskui ir ropliai.

Sekanti era, vadinamoji „vidurinio gyvenimo“ era, buvo laikotarpis viešpatavimo roplių, kurie užvaldė ir sausumą, ir jūrą, ir orą.

Šios eros pabaigoje ir pradžioje vadinamos „naujo gyvenimo“ eros (kuri tėsiasi ir dabar) milžiniški ropliai pradėjo išmirti, užleisdami savo vietą paukščiams ir žvėrimi. Pagaliau atsirado ir žmogus bei visas gyvų būtybių pasaulis, kuris dabar apsupa mus.

Piniginė reforma, kortelių sistemos panaikinimas ir mažmeninių kainų sumažinimas Bulgarijoje

Paskelbės Bulgarijos Liaudies Respublikos Ministrų Tarybos ir Bulgarijos komunistų partijos Centro Komiteto nutarimas dėl piniginės reformos įvykdymo, kortelių sistemos maisto prekėms panaikinimo ir valstybinių mažmeninių kainų sumažinimo.

tykiu: vienas levas 70 stotinkų už vieną rublį.

Šiuo nutarimu panaikintos kortelės duonai, miltams, mašaronams, ryžiams, aliejui ir sviestui, mėsai, žuvims ir t. t.

Nustatomas vieningos valstybinės mažmeninės kainos maisto prekėms sumažinus komercinės kainas.

Greta kortelių sistemos panaikinimo maisto prekėms pakeltas mėnesinis darbininkų ir tarnautojų darbo užmokesčius, padidintos pensijos ir mokinijų stipendijos.

(TASS—ELTA).

Irigacių įrenginių statyba Kinijoje

Kinijos Liaudies Respublikos valstiečiai aktyviai kovoja prieš sausrą. Visur įrengiamos vandens saugyklos ir reorganizuojamas drėkinamųjų kanalų naudojimo režimas, kas sudaro sąlygas aukštiems derliams gauti.

Šiaurės Kinijoje ir Vidinėje Mongolijoje valstiečiai kovo mėnesį pradėjo intensyviai įrengti vandens saugyklos ir pasiekė stambų la-

mėjimą. Dabar Šiaurės Kinijoje yra drėkinama 28.250.000 mu žemės. (Vienas mu yra lygus vienai šešioliktajam hektarui), kas sudaro 11 proc. viso ariamojo ploto. Šiai metais bus įrengti 194 tūkstančiai šulinį.

Vidinėje Mongolijoje, kur dirbtinas drėkinimas buvo mažai išvystytas, valstiečiai įrengs ligi šių metų gegužės vidurio 160 tūkstančių šulinį. (TASS—ELTA).

Vakarų Vokietijos jaunimo kova už taiką ir savo šalies vienybę

Gegužės 11 d. Vakarų Vokietijos mieste Esene įvyko galinga protesto prieš antinacionalinę Bonos vyriausybės politiką demonstracija. Nepaisant valdžios organų draudimo, daugiau kaip 20 tūkstančių jaunuolių ir merginų iš visų Vakarų Vokietijos dalyvių atvyko į Eseną, siekdamai pademonstruoti savo nepalaužiamą valią kovoti už taiką ir savo šalies vienybės atkūrimą.

Kai Esen-Rutenšeidte daugiau kaip 10 tūkstančių jau-

nuolių ir merginų pradėjo demonstraciją, policija kruvinai susidorojo su jaunimiu, atidengusi ugnį į beginklius demonstrantus. Vienas jaunolis buvo užmuštas ir daugelis sužeista.

Nusikalstamieji policijos veiksmai sukelė pasipiktinimo audrą visos vokiečių tautos tarpe. Berlyne ir kituose Vokietijos Demokratinės Respublikos miestuose ir Vakarų Vokietijoje įvyko masiniai protesto mitingai. (TASS—ELTA).

Amerikiniai kareiviai nenori karianti Korėjoje

Amerikos mieste Sietle (Vašingtono valstija) policija su dideliu vargu užkrito keilią savižudystei 21 metų amžiaus amerikinės armijos kareivio Džekė Medseno, mėginus šokti nuo vietinio viešbučio pastato.

Kai policija priėjo prie

Medseno, kuris stovėjo ant viešbučio „Olimpik—otel“ dešimto aukšto sienos iššūlio, kareivis keletą kartų sušuko: „Atstraukite, arba aš šoksiu. Aš geriau mirsiu čia, negu Korėjoje“.

(TASS—ELTA).

Trumpi pranešimai

* Bulgarijos mieste Vidine atidaryta paroda, skirta didžiosioms komunizmo statybos Tarybų Sajungoje. Paroda sukonėlė didelį gyventojų susidomėjimą. Per 6 dienas ją aplankė apie 1400 žmonių.

* Vengrijoje Vioždžero metalurgijos kombinate stojo rikiuotė nauja aukštakrosnė. Jos apimtis 700 kubinių metrų. Aukštakrosnė yra stam-

biausioji šalyje ir pastatyta pagal paskutinį technikos žodį.

* Čilėje pasibaigė vario kasyklių 12000 darbininkų streikas. Streikuojantieji iškovojo darbo užmokesčio pakėlimą, apmokomųjų atostogų suteikimą ir kitų reikalavimų patenkintinimą.

(TASS—ELTA).

REDAKTORIUS L. RUDAŠEVSKIS